

Hvalfjarðarsveit
Innrimel 3, Melahverfi
301 Akranes

7. ágúst 2025
UOS2507188/A.Þ.

Efni: Umsögn – Lýsing - Breyting á aðalskipulagi Hvalfjarðarsveitar 2020–2032 – Nýtt iðnaðarsvæði við Grundartanga

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 16. júlí sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfis- og orkustofnunar um skipulagslýsingu vegna breytingar á aðalskipulagi Hvalfjarðarsveitar 2020-2032. Gerð er breyting á athafnasvæði austan til á Grundartangasvæðinu og því breytt í iðnaðarsvæði. Svæðið er 49 ha stórt og heyrir undir Faxaflóahafnir. Á hinu nýja iðnaðarsvæði verður heimilt að vera með fiskeldi á landi en að öðru leyti verða skilmálar fyrir svæðið með þeim hætti að hafnsækin iðnaðarstarfsemi sem á samlegð með starfseminni í kring verður heimiluð. Áform eru hjá fyrirtækinu Aurora fiskeldi ehf. um uppbyggingu fiskeldisstöðvar á hluta svæðisins.

Fiskeldi

Fyrirhuguð framleiðsla í fiskeldi verður um 28.000 tonn á ári en hámarkslífmassi á hverjum tíma er áætluð 18.000 tonn og verður staðsett á 15,3 ha lóð.

Vatnstaka og áhrif á strandsjó

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að í matsáætlun fyrirtækisins sem stofnunin veitti umsögn um þann 18. febrúar sl.¹ kemur fram að meðalferskvatnsþörf verði 7,2 l/s en að hámarki 14 l/s við hefðbundinn rekstur og að hámarki 20-30 l/s vegna bólusetninga, flokkunar og flutnings seiða milli eininga. Þá verður notuð svokölluð RAS tækni við ferskvatnsframleiðsluna og gert ráð fyrir 99% endurnýtingu ferskvatns.

Umhverfis- og orkustofnun hefur áður í umsögnum um áform um iðnaðaruppbyggingu á svæðinu vísað til þess að lengi hafi gætt vandkvæða við öflun vatns til þeirrar starfsemi sem fyrir er á Grundartanga. Fjalla þarf skýrt um öflun vatns og framleiðslu ferskvatns úr sjó.

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að nýting auðlinda úr jörðu, m.a. grunnvatns, er háð leyfi stofnunarinnar sbr. 6. gr. laga nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum úr jörðu, hvort sem það er til nýtingar auðlinda í eignarlöndum eða í þjóðlendum með þeim undantekningum sem greinir í lögnum. Samkvæmt lögnum felur nýtingarleyfi í sér heimild

¹ [Umsögn Umhverfis- og orkustofnunar um matsáætlun vegna fiskeldis á Grundartanga.](#)

til handa leyfishafa til að vinna úr og nýta viðkomandi auðlind á leyfistímanum í því magni og með þeim skilmálum öðrum sem tilgreindir eru í lögunum og Umhverfis- og orkustofnun telur nauðsynlega. Gert er ráð fyrir að sjótaka verði um 27.000 l/s (með 75% endurnýtingu sjóvatns) en inntakslagnir í sjó verða annars vegar á 10 metra dýpi og 150-200 metra frá landi og hins vegar á 30-50 metra dýpi og 300-500 metra frá landi. Lagnirnar verða sex talsins og um 1.600 mm í þvermál. Þrjár verða lagðar á 15 metra dýpi og þrjár á 40 metra dýpi. Síubúnaður verður á inntakslögnum til að sía frá grófa aðskotahluti og sporna gegn því að t.d. fuglar, fiskar og selir komist í lagnirnar. Umhverfis- og orkustofnun bendir á að lagning sæstrengja og neðansjávarleiðslna er háð samþykki stofnunarinnar skv. 2. mgr. 9. gr. laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda. Hafa ber í huga að gera þarf ráð fyrir lögnum í uppfærðu skipulagi.

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að vinna þarf mat á áhrifum framkvæmdarinnar á vatnshlot. Stofnunin hefur gefið út leiðbeininar um hvernig slíkt mat skuli unnið.² Slíkt mat þarf að liggja fyrir áður en sveitarfélagið getur veitt framkvæmdaleyfi fyrir uppbyggingu fiskeldisins.

Úrgangur

Umhverfis- og orkustofnun telur afar mikilvægt að hugað sé að því hvað gert verði við úrganginn sem kemur frá eldinu. Mikilvægt er að fastefni sem hreinsað er úr frárennsli sé endurnýtt eins og kostur er. Í starfsleyfum stofnunarinnar fyrir landeldisfyrirtæki er krafa um að fyrirtækin hafi áætlun um meðhöndlun úrgangs sem inniheldur tímasett skref þar sem endurnýting kemur í stað förgunar. Umhverfis- og orkustofnun telur mikinn ávinning vera falinn í því að lágmarka úrgang og endurnýta fastefni en það er í samræmi við stefnu stjórnvalda í úrgangsmálum, í átt að hringrásarhagkerfi, þar sem eitt meginmarkmiðið er að hætta urðun lífbrjótanlegs úrgangs. Stofnunin bendir jafnframt á að fiskimykja er næringarrík og inniheldur m.a. fosfór, nitur og kolefni sem nýta má á ýmsan máta.

Raforka

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að þó að nokkrar raflínur liggi til fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis er ekki ljóst hvort nægileg flutningsgeta sé fyrir þessa viðbót við þá starfsemi sem er nú þegar á svæðinu eða hvort þörf sé á styrkingu flutningskerfis og/eða dreifikerfis vegna þessa.

Samlegðaráhrif

Stofnunin bendir á að fjalla verði um möguleg samlegðaráhrif af framkvæmdum sem skipulagsbreytingin nær til með mengandi starfsemi sem nú þegar er skipulögð á svæðinu í

² [Leiðbeiningar um mat á áhrifum framkvæmda og starfsemi á vatnshlot.](#)

umhverfismatsskýrslu. Sér á lagi skipulögðu athafna- og hafnarsvæði Galtarlækjar vestan Grundartanga sem Umhverfis- og orkustofnun veitti umsögn um þann 10. mars sl.³

Starfsleyfi

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að fiskeldi er starfsleyfisskylt hjá stofnuninni og fellur undir 2. tl. viðauka II laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Til starfrækslu fiskeldisstöðva þarf einnig rekstrarleyfi Matvælastofnunar. Rekstraraðili sækir um bæði starfsleyfi og rekstrarleyfi til Matvælastofnunar sem framsendir umsóknina á Umhverfis- og orkustofnun skv. 4. gr. b. laga nr. 71/2008 um fiskeldi. Umhverfis- og orkustofnun tekur fram að málshraðaviðmið fyrir vinnslu og útgáfu starfsleyfis er 240 dagar frá því að fullnægjandi umsókn hefur verið samþykkt.

Virðingarfyllst,

Sverrir Aðalsteinn Jónsson

teymisstjóri

Arnar Össur Harðarson

sérfræðingur

³ [Umsögn Umhverfis- og orkustofnunar um breytingu á aðalskipulagi á jörðinni Galtarlæk](#)